

KINDERRECHTEN PASPOORT

Dit paspoort is van...

Dit paspoort is van...

Ik ben een kind en ik woon op de wereld. Ik ben niet de enige. Er zijn ongeveer **1.829.256.297 kinderen** van nul tot veertien jaar. Dat zijn bijna twee miljard kinderen en we zijn **allemaal anders**. Je hebt meisjes en jongens, heilige boontjes en pestkoppen, dikke en dunne kinderen, kinderen met een met bril of beugel, met rood en met lang haar, sloddervossen, muggenzifters, wijsneuzen en domoren, witte en zwarte kinderen, dromers en doeners. En er zijn nog veel meer verschillen. Ook al zijn alle kinderen anders, we hebben allemaal wél **dezelfde rechten**. Dat staat in dit paspoort en ik ben het daarmee eens.

[PLAK HIER JE PASFOTO]

ACHTERNAAM

VOORNAAM

NATIONALITEIT

GEBOORTEDATUM

GEBOORTEPLAATS

JONGEN / MEISJE

IN MIJN HUIS WONEN OOK

HANDTEKENING

ONZE WERELD

De wereld is verdeeld in zeven werelddelen.

Opdracht
Vul de juiste cijfers bij de zeven werelddelen in.

1 Noord-Amerika	2 Zuid-Amerika	3 Antarctica
		

4

Europa

5

Aziē

6

Australiē

7

Afrika

KINDERRECHTEN?

Ja, kinderrechten! Alle mensen hebben rechten: de mensenrechten. Kinderen hebben die rechten ook, want dat zijn natuurlijk ook mensen. Maar kinderen zijn wel anders dan volwassenen. Ze vinden het leuk om buiten te spelen, te knutselen en spelletjes te doen. En ze zijn minder sterk waardoor ze zich niet zo goed kunnen verdedigen als grote mensen hen pijn doen of hard laten werken. Kinderen hebben dus extra bescherming nodig en daarom zijn er de kinderrechten. Je bent kind tot je achttien wordt, dus tot die tijd gelden alle kinderrechten ook voor jou.

**Niemand
mag in mijn
dagboekje
lezen**

WAT IS EEN RECHT

Een recht is eigenlijk een afspraak, een spelregel. Zo weet je wat wel en wat niet mag. En zoals dat met spelregels gaat: ze gelden voor iedereen. Zo is er de regel dat kinderen recht hebben om naar school te gaan én het recht hebben om te spelen. En als je ziek bent heb je het recht om door een dokter te worden geholpen.

Je hebt rechten en je hebt ook plichten. Dat betekent dat jij je aan de afspraken moet houden. Zo is dat nu eenmaal met spelregels. Je hebt het recht op goed onderwijs, maar je hebt ook de plicht om naar school te gaan. Je mag niet spijbelen.

Alle afspraken over de manier waarop regeringen hun kinderen moeten behandelen en waar kinderen recht op hebben staan in het **Kinderrechtenverdrag**.

DE GESCHIEDENIS VAN DE KINDERRECHTEN

Vroeger dacht men dat kinderen eigenlijk kleine grote mensjes waren. Ze kregen dus geen speciale aandacht. Later kwam hierin verandering.

In de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) hadden kinderen het erg zwaar: ze leden honger en als ze ziek werden konden ze niet goed worden verzorgd. Ook moesten kinderen soms werken omdat hun ouders niet genoeg geld verdienden.

1914

Om dit te stoppen werd de *Verklaring van Genève* (1924) geschreven. Daarin staat dat ouders hun kinderen moeten beschermen en dat ze voor een goede opleiding moeten zorgen. Kinderen werden niet langer als kleine volwassenen beschouwd.

1924

1939

In de Tweede Wereldoorlog (1939-1945) gingen miljoenen mensen dood. Iedereen was het er over eens dat zoiets nooit meer mocht gebeuren. Daarom werden de *Verenigde Naties* (VN, 1945) opgericht. Bijna alle landen (naties) zijn er lid van. In de VN werden afspraken gemaakt over de rechten die voor alle mensen gelden en waar iedereen zich dus aan moet houden. Deze rechten staan in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948). In 1946 werd *Unicef* opgericht. Dat is de kinderrechtenorganisatie van de VN.

1948

Omdat volwassenen uiteindelijk vonden dat kinderen extra bescherming nodig hebben, kwam er een *Verklaring voor de Rechten van het Kind* (1959).

1959

DE GESCHIEDENIS VAN DE KINDERRECHTEN

(vervolg)

1961: Amnesty International opgericht.

1961

1979: *Internationaal Jaar van het Kind*. Een jaar lang werd extra aandacht gevraagd voor de rechten van kinderen. Polen stelde dat jaar voor om een Kinderrechtenverdrag te maken. Na tien jaar vergaderen was het verdrag op 20 november 1989 klaar.

1979

1989 *Verdrag inzake de Rechten van het Kind* of met andere woorden: het Kinderrechtenverdrag. Er staan 54 rechten in. De eerste 41 vertellen welke rechten je hebt, de andere dertien gaan over het verdrag zelf.

1989

HET KINDERRECHTENVERDRAG

Het was mooi dat in 1959 de Verklaring voor de Rechten van het Kind klaar was. Maar: een verklaring was niet genoeg. Waarom niet? Stel dat ouders op een dag zeggen: 'Hierbij verklaren wij plechtig, dat alle kinderen recht hebben op een één zak snoep per dag.' Maar geven de ouders hun kind echt elke dag een zak snoep? Natuurlijk niet.

Als iemand of een regering zegt dat zij een *verklaring* aanneemt, betekent dit alleen dat ze hun best gaan doen om hun belofte na te komen. Doen ze dat niet? Jammer dan, ze zijn het niet verplicht.

Daarom is het belangrijk dat de rechten in een verdrag zijn vastgelegd. Landen die een verdrag ondertekenen moeten zich aan de afspraken houden, anders krijgen ze straf. Door hun handtekening te zetten onder een verdrag wordt het een soort wet. En zoals je weet: iedereen moet zich aan de wet houden.

ALLERLEI SOORTEN RECHTEN

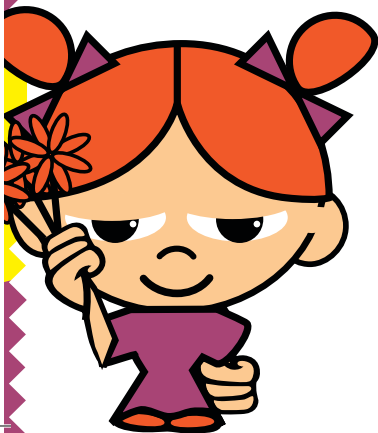
In het Kinderrechtenverdrag staan rechten over alles waar kinderen mee te maken kunnen krijgen: over school, wonen, godsdienst, spelen, ouders, gezondheid, over mishandeling, werken en nog veel meer.

Alle rechten in het verdrag houden rekening met wat het beste voor de kinderen is. Er zijn rechten die aangeven wat kinderen nodig hebben om te **overleven**. Andere rechten gaan over de **ontwikkeling** van kinderen.

Ik geloof
echt in
maan-
mannetjes

Ook zijn er rechten over extra **bescherming** en er zijn rechten die ervoor zorgen dat kinderen kunnen **meedoen**. En hoewel er allerlei verschillende rechten zijn is er een overeenkomst: ze gelden voor alle kinderen op de hele wereld.

OVERLEVINGS-RECHTEN

Zelf eten koken, een prik halen bij de dokter omdat je ziek bent, en een veilige plek kiezen om te wonen. Dat zijn dingen die kinderen nog niet zelf hoeven kunnen. Hun ouders moeten hiervoor zorgen, maar soms lukt ze dat niet. Dan moet de regering ingrijpen en voor de kinderen zorgen. Daarom zijn er overlevings-rechten.

Overal op de wereld leven kinderen van wie de ouders heel arm zijn. Die kinderen moeten dan werken om te overleven. Zo zijn er straatkinderen in Cambodja die proberen wat geld te verdienen door autoraampjes te wassen, armbandjes te verkopen of te bedelen. 's Avonds kruipen ze bij elkaar, ergens op straat. Een huis waar ze na een bord eten lekker in bed kunnen kruipen hebben ze niet.

Miljoenen andere kinderen wonen met hun ouders in een sloppenwijk. Ze hebben wel een dak boven hun hoofd, maar de huizen zijn erg primitief. Het huis is van karton of golfplaat, er is geen wc en geen schoon drinkwater. In de sloppenwijk is het onveilig, vies en er is niet veel ruimte. En als de kinderen ziek zijn? Dan kunnen ze niet naar de dokter, want dat kost geld en dat hebben ze niet.

Een paar *overlevings*-rechten:

- Je hebt recht op genoeg en gezond eten.
- Je recht op een dak boven je hoofd.
- Je hebt recht op een goede gezondheid en hulp als je ziek bent.

WEETJE

In het Kinderrechtenverdrag staat in artikel 24:

Je hebt recht op een goede gezondheid en op hulp als je ziek bent. Toch overleden in 2010 wereldwijd zeven miljoen kinderen vóór hun vijfde verjaardag. Griep en diarree waren de belangrijkste doodsoorzaak.

**Ik heb recht
op een dak
boven m'n
hoofd**

NODIG OF NIET NODIG

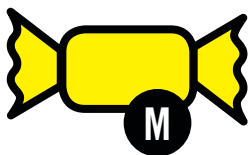
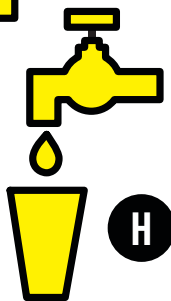
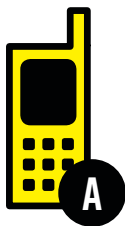
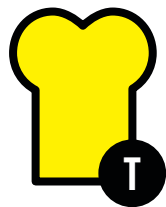
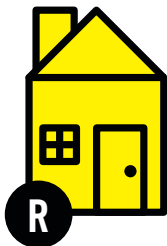
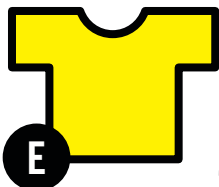
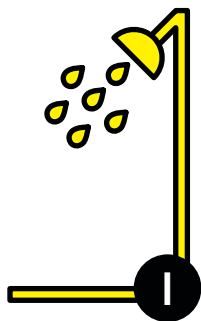
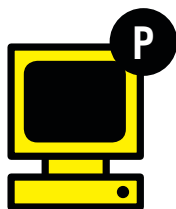
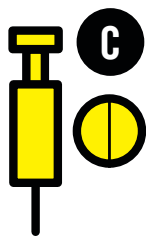
Voetballen met je vrienden, kletsen met je vriendinnen, sms'en of gamen. Het zijn dingen die jouw leven leuk maken. Toch kun je ook leven zonder dat je dit kunt doen. Misschien wat saaier, maar het kan. Kies uit de plaatjes die je hier ziet vijf dingen die echt nodig zijn om te kunnen leven.

De letters die bij die vijf dingen staan, vormen samen een woord waar je ook niet zonder kunt. Je moet de letters nog wel even in de goede volgorde zetten.

De oplossing:

BESCHERM-ME-RECHTEN

Iedereen moet natuurlijk beschermd worden tegen gevaar. Dat geldt voor volwassenen en voor kinderen. Maar kinderen hebben extra bescherming nodig, bijvoorbeeld omdat ze minder sterk zijn. Daarom zijn er *bescherm-me*-rechten. Er zijn veel kinderen die nooit naar school gaan. 'Chill', zul je misschien denken. Lekker uitslapen, spelen en computeren. Nou, mooi niet. Die kinderen moeten werken. Heel lang en heel hard. Ze moeten zware bakstenen maken, als dienstmeisje werken, drugs smokkelen of ze worden gedwongen om seks te hebben met volwassenen. Dat is niet alleen heel oneerlijk. Vaak is het ook gevaarlijk. En omdat deze kinderen niet naar school kunnen, leren ze niets. Daardoor hebben zij later een veel kleinere kans op een goede baan. Ook komt het voor dat kinderen worden verkocht. 'Huh, verkocht?' Ja, verkocht! Je kunt het je misschien niet voorstellen, maar hun ouders hebben zo weinig geld dat ze denken dat het beter voor hun kind is als ze bij een ander gezin opgroeien. Of ouders hebben schulden waar ze alleen vanaf komen door hun kind als betaling weg te geven. Denk je dat deze kinderen dan in een leuk gezin terechtkomen waar ze geknuffeld worden en een fijn leven hebben? Soms wel, maar vaak ook niet. Ook deze kinderen moeten soms keihard werken. Om dit te voorkomen zijn er de *bescherm-me*-rechten.

Een paar *bescherm-me-rechten*:

- Je mag niet gedwongen worden te werken en je mag geen gevaarlijk of zwaar werk doen.
- Je mag niet gedwongen worden tot seks.
- Je mag niet worden mishandeld.
- Je mag niet het slachtoffer worden van oorlog en geweld.

WEETJE

Er zijn in de wereld 215 miljoen kinderen die werken. Ze verdienen een paar cent per uur. De helft van hen moet zwaar en gevaarlijk werk doen. Er zijn meer dan 250.000 kinderen die moeten vechten in een oorlog. In de hele wereld werken ruim een miljoen kinderen in de seksindustrie. In Nederland sterven elk jaar meer dan vijftig kinderen aan de gevolgen van zware mishandeling.

**Stop geen
drugs in mijn
vredespijp!**

IK-DOE-MEE-RECHTEN

Er zijn rechten waarmee je voor jezelf kunt opkomen. Je hebt bijvoorbeeld het recht om voor je mening uit te komen. Vind je Barbies stom? Dan mag je dat zeggen. Vind jij dat olijven naar poep ruiken? Prima. En vind je rood haar lelijk? Ook goed. Dat is jouw mening. Maar je mag niet iemand pesten omdat hij rood haar heeft, want je moet wel altijd respect hebben voor anderen.

Je mag ook meepraten over onderwerpen waarmee je te maken krijgt. Soms weet je nog niet wat je mening is over een bepaald onderwerp. Daarom moet je informatie krijgen en mag je informatie zoeken over alles wat voor jou belangrijk is. Dat is ook weer een recht. Dat recht geldt bijvoorbeeld wanneer je ouders gaan scheiden en afspraken maken over bij wie je gaat wonen. Zij *moeten* je vertellen wat ze van plan zijn en jij mag *zeggen* wat je daarvan *vindt*. Hiervoor zijn de *ik-doe-mee*-rechten.

Ik vind
Barbies
stom

Een paar *ik-doe-mee*-rechten:

- Je mag je een eigen mening hebben en je mag die mening ook vertellen.
- Je hebt recht op informatie die voor jou belangrijk is. De regering en je ouders moeten je toegang tot die informatie geven en zorgen dat jij de informatie begrijpt.
- Afspraken die over kinderen gaan moeten worden gemaakt met kinderen.

WEETJE

Het Kinderrechtenverdrag heet officieel Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Regeringen moeten eerst een verdrag ondertekenen en daarna *ratificeren*. Dat betekent dat ze ervoor zorgen dat de afspraken in het Kinderrechtenverdrag ook in de wetten van hun land staan. Dat hebben 193 landen gedaan. Dat zijn bijna alle landen ter wereld! Twee landen hebben het verdrag nog niet geratificeerd: Somalië en Amerika.

HOE OUD MOET JE ZIJN

Geef aan op welke leeftijd in Nederland je iets mag of moet doen. Kies uit de volgende leeftijden:

4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20 en 25 jaar.

- Je moet naar school
- Je mag een identiteitskaart aanvragen
- Je mag burgemeester worden
- Je mag je mening geven bij adoptie
- Je mag kranten bezorgen
- Je mag een vakantiebaantje hebben
- Je mag het leger in
- Je hoeft niet voor de bus, trein of metro te betalen
- Je mag een testament maken
- Je mag trouwen zonder toestemming van je ouders

Indiase kindslaven gered

dinsdag 26 juli 2011

NEW DELHI – De Indiase autoriteiten hebben negentien kindslaven gered uit verschillende werkplaatsen in de hoofdstad New Delhi. Ze maakten stickers, slippers en portemonnees voor bekende merken.

Handelaren hadden de kinderen ontvoerd. De kinderen werkten 12 tot 14 uur per dag zonder te worden betaald en zonder vrije dagen. De kinderen die stickers maakten, moesten rubber smel-

ten op 200 graden zonder enige veiligheidsmaatregelen als handschoenen. ‘Het was zo warm dat ik op het eind van de dag wonden op mijn handen had die heel pijnlijk waren’, aldus een negenjarig kind. Een twaalfjarige zei dat hij na zeven maanden werken nog geen geld had gezien, want zijn werkgever zei dat hij nog in zijn opleidingstijd zat. Ook zijn ouders ontvingen geen cent voor de werkzaamheden.

GOED-VOOR-ME-RECHTEN

Ieder kind is anders. Er zijn kinderen die goed zijn in sport, of die mooi kunnen zingen, tekenen, dansen of rekenen of... noem maar op. Iedereen heeft talenten, maar soms moet je die nog ontdekken. Dat gebeurt bijvoorbeeld op school. Daarom is het belangrijk om naar school te gaan. Wat ook goed voor je is: lekker spelen en sporten. Daarom zijn er de *goed-voor-me-rechten*.

Onderwijs is dus heel belangrijk, maar in veel landen kunnen kinderen niet naar school. Dat komt omdat ze moeten werken of omdat hun ouders de school niet kunnen betalen. Er zijn ook kinderen die wel naar school gaan, maar die onderwijs krijgen dat niet bij hun past. Dat gebeurt met veel Roma-kinderen in Slowakije. Roma zijn een volk met een eigen taal en cultuur. Hun kinderen worden gediscrimineerd: ze worden naar scholen gestuurd voor kinderen die niet goed kunnen leren. Niet omdat ze dom zijn, maar omdat ze 'anders' zijn. Daardoor leren ze minder dan ze zouden kunnen en zijn hun kansen om later een goede baan te krijgen kleiner.

Een paar goed-voor-me-rechten:

- Je hebt het recht om goed onderwijs te krijgen.
- Je hebt recht om je eigen geloof te kiezen.
- Je hebt het recht om te spelen.

Er zijn ook kinderen die het moeilijker hebben dan andere kinderen. Daarom krijgen deze kinderen extra aandacht: kinderen met een handicap, kinderen zonder ouders, kinderen die zijn gevlucht en kinderen die problemen hebben met de politie.

WEETJE

In 1980 ging 80 procent van *alle* kinderen van de wereld naar school en in 2008 was dit 89 procent. Er gaan dus steeds meer kinderen naar de basisschool. Toch zijn er nog steeds zo'n 100 miljoen kinderen die geen onderwijs krijgen.

Doe je mee met verstoppertje?

AL JOUW RECHTEN OP 'N RIJTJE

Dit is een opdracht die je met een of meer klasgenootjes kunt doen. Geef voor de volgende rechten aan of het een *overlevings-recht*, een *bescherm-me-recht*, een *ik-doe-mee-recht* of een *goed-voor-me-recht* is. Voor elk goed gevonden recht krijg je één punt. Artikel 6, 9, 12, 13, 18, 24, 27, 29, 31, 32, 35, 38.

1 Een kind ben je onder de achttien jaar. 2 Discriminatie is verboden. 3 Beslissingen die jou als kind aangaan, moeten in jouw belang worden genomen. Je hebt recht op bescherming door de overheid. 4 De overheid moet er voor zorgen dat de rechten van kinderen beschermd worden. 5 De overheid moet ouders respecteren in de opvoeding van hun kinderen. 6 Je hebt recht op leven en op ontwikkeling. 7 Je hebt recht op je eigen naam en nationaliteit. 8 De overheid moet de identiteit, naam en nationaliteit van kinderen beschermen. 9 Je hebt het recht om bij beide ouders te wonen. Als je ouders gescheiden zijn, mag je met allebei je ouders omgaan. 10 Je mag je ouders overal bezoeken, ook als ze in verschillende landen wonen. 11 De overheid moet ervoor zorgen dat een kind niet kan worden ontvoerd naar het buitenland door bijvoorbeeld één van de ouders. 12 Afspraken over kinderen worden gemaakt met kinderen. 13 Je hebt het recht om je eigen mening te geven en informatie te zoeken en door te geven. 14 Je hebt recht op je eigen geloof. 15 Je hebt het recht samen te komen en een club op te richten. 16 Je hebt recht op privacy. 17 Je hebt recht op begrijpelijke informatie. 18 Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.

19 De overheid moet je beschermen tegen mishandeling. 20 De overheid moet extra goed voor je zorgen en je helpen als je ouders dat even niet kunnen of als je geen ouders meer hebt. 21 Kinderen worden alleen geadopteerd als dat voor hen de beste oplossing is. 22 Als vluchteling heb je recht op speciale bescherming. 23 Je hebt recht op hulp als je een handicap hebt. 24 Je hebt recht op een goede gezondheid en op hulp als je ziek bent. 25 Kinderen die uit huis zijn geplaatst, hebben er recht op dat regelmatig wordt gekeken of de behandeling nog wel de beste is. 26 Alle middelen die de overheid heeft om mensen te helpen, moeten voor alle kinderen bereikbaar zijn. 27 Je hebt het recht op goede omstandigheden om jezelf te kunnen ontwikkelen, belangrijk zijn voeding, kleding en huisvesting. 28 Je hebt recht op onderwijs. 29 Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur. 30 Je hebt recht op je eigen cultuur. 31 Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt recht om te spelen. 32 Overheden moeten een minimumleeftijd voor werk instellen en kinderen beschermen tegen gevaarlijk en schadelijk werk. 33 De overheid moet je beschermen tegen drugs. 34 De overheid moet je beschermen tegen seksueel misbruik. 35 Het is verboden om kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen. 36 De overheid moet je beschermen tegen uitbuiting en mishandeling. 37 Je hebt recht op een goede behandeling in de gevangenis. Je mag niet gemarteld worden, en geen levenslang of de doodstraf krijgen. Opsluiting van een kind mag alleen als uiterste maatregel en dan zo kort mogelijk. 38 Als het oorlog is, moet de overheid jou extra beschermen. Soldaten zijn bij voorkeur boven de achttien en als je jonger bent dan vijftien mag je niet in het leger. 39 Je hebt recht op slachtofferhulp. 40 Je hebt recht op een eerlijk proces dat rekening houdt met jouw leeftijd. 41 Als de wetten van een land de rechten van kinderen beter beschermen dan dit Kinderrechtenverdrag, gelden die wetten en niet dit verdrag.

WAT IS ER MIS?

Op papier zijn de rechten van kinderen goed geregeld: alle rechten zijn vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag. Bijna alle landen ter wereld hebben beloofd dat ze zich aan het verdrag zullen houden en dus de rechten van kinderen zullen beschermen. Toch zijn er veel landen waar dit niet gebeurt. Je hebt al gelezen over kinderarbeid in **Cambodja** en over discriminatie van Roma-kinderen in **Slowakije**. In nog veel meer landen is het mis. Zo zijn er in Nederland elk jaar tienduizenden meldingen van kindermishandeling.

In de hoofdstad van **Kenia** wonen ongeveer vier miljoen mensen. Meer dan twee miljoen van hen wonen in gammele huisjes in de sloppenwijken. Er is geen waterleiding en de wc is gewoon een gat in de grond. Je kunt je wel voorstellen dat dat niet hygiënisch en dus ongezond is. In de **Democratische Republiek Congo** was er een oorlog. Daar vochten 30.000 kindsoldaten in mee. In **Pakistan** mogen meisjes al heel jong trouwen. Soms zijn die meisjes pas elf jaar. Kun jij je voorstellen dat je al bent getrouwd?

Dit zijn maar een paar voorbeelden van landen waar het niet goed gaat met de kinderrechten, waar kinderrechten worden geschonden. Amnesty doet hier iets tegen.

Opdracht

Zoek de hoofdstad op van de vijf landen die hier zijn genoemd.

De hoofdstad Kenia is .....

De hoofdstad van de Dem. Rep. Congo is .....

De hoofdstad van Cambodja is .....

De hoofdstad van Pakistan is .....

De hoofdstad van Slowakije is .....

Als je de hoofdsteden hebt gevonden kun je een wedstrijdje met een klasgenootje spelen. Controleer eerst of alle hoofdsteden goed zijn. Maak dan met de eerste letters van elke hoofdstad en met de letters 'a', 'e', 'o', 'i' en 'u' zoveel mogelijk woorden. Tip: schrijf eerst alle letters op een papiertje en dan kun je aan de slag. Je kunt toch wel meer dan twintig woorden bedenken? Of dertig? Of nog meer? De woorden moeten wel in het woordenboek staan. Spreek eerst af hoeveel minuten jullie hiervoor hebben. Zet 'm op!

WAT DOET AMNESTY INTERNATIONAL?

Bij Amnesty werken veel mensen. Als op het hoofdkantoor een bericht binnenkomt dat een land zich niet aan de rechten van de mensen houdt, komt Amnesty in actie. Het bericht wordt onderzocht en als het klopt wordt er een Amnesty-rapport geschreven. Daarin staan keiharde feiten, bijvoorbeeld over hoeveel mensen onterecht in de gevangenis zitten of over kinderen die niet naar school kunnen omdat ze moeten werken.

Dan is het tijd voor actie. Amnesty verspreidt de berichten over misstanden via internet, Facebook, Twitter, kranten, radio en televisie, via folders of acties op scholen of festivals. Ook sturen supporters van Amnesty heel veel brieven en e-mails naar presidenten, ministers, ambassadeurs en gevangenisdirecteuren. Ze schrijven over wat er moet verbeteren. Of omdat ze vinden dat iemand vrij moet komen omdat die ten onrechte in de gevangenis zit. Ook worden er heel veel handtekeningen ingezameld op lijsten (petities). Hoe meer mensen weten wat er mis is, hoe beter. Veel regeringen die zich niet zoveel aantrekken van de kinder- en mensenrechten, houden dit liever geheim. Ze houden niet van pottenkijkers. Alle aandacht kan ervoor zorgen dat landen

de slechte toestanden niet meer geheim kunnen houden en ze zich beter gaan gedragen. Al die rapporten, brieven en handtekeningen helpen echt.

'In de gevangenis werd ik geslagen en uitgescholden. Na een paar dagen vroegen de bewakers me "Weet je dat je naam overal op het internet te vinden is?" Daarna behandelden de bewakers mij beter, totdat zij mij vrijlieten. De brieven van Amnesty-leden hadden absoluut effect op mijn zaak.'

De Sudanese Rehab Mohamed Ali werd twee weken nadat Amnesty voor haar in actie kwam, vrijgelaten.

Wil je meer weten? Kijk op www.amnestyopschool.nl om te zien wat Amnesty nog meer doet en wat jij kunt doen.

Hieronder de juiste antwoorden bij de opdrachten:

p. 16: recht

p. 22: 5, 12, 25, 12, 15, 13, 17, 4, 16, 18

p. 26-27: overleven: 6, 24, 27; beschermen: 32, 35, 38;

meedoen: 12, 13; goed voor me: 9, 18, 29, 31

p. 29: Nairobi, Kinshasa, Phnom Penh, Islamabad, Bratislava

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

